21. 1288 März 21, Klosterneuburg

https://www.monasterium.net/mom/IlluminierteUrkunden/1288-03-21 Klosterneuburg/charter

übereinstimment mit:

https://www.monasterium.net/mom/AT-StiAK/KlosterneuburgCanReg/1288_III_21/charter

1288-03-21, Klosterneuburg

Bischofsammelindulgenz:

Bischof Bernhard von Passau und Bischof Leopold von Seckau bestätigen die von Herzogin Elisabeth, Gemahlin Herzog Albrechts I. von Österreich und Steier, gemachte Stiftung einer täglichen Messe und eines wöchentlich jeweils am Donnerstag abgehaltenen Fronleichnams-Offiziums (offi-cium de corpore et sanguine Domini nostri) an die neu er-richtete Kapelle in Klosterneuburg, für die der Propst oder jener, der an Stelle des Propstes die Messe zelebriert, am Jahrestag der Kirchenweihe in der Oster-Oktav eine gute Speise (ferculum) und eine halbe Zuteilung (media prebenda) guten Weines erhalten soll und der Propst sorge dafür, dass jeder Chorherr für ein feierliches Offizium eine Portion (mensura) guten Weines und eine Semmel (simula panis) erhält, und der Fronleichnamstag selbst mit einem feierlichen Offizium begangen werde, wofür Propst Pabo und der Konvent des Stiftes 80 Pfund Pfennige erhalten. Die Bischöfe erteilen ausserdem für den Jahrestag der Kirchenweihe einen zwanzigtägigen Ablass (nach monasterium: Susanne Fritsch).

Editionen:

Fischer, Schicksale, 2, S. 288-291, Nr. 110 (Abdruck), online unter:

http://reader.digitale-sammlungen.de/de/fs1/object/display/bsb10136365_00296.html

Transkription

WErnhardas Liupoldus dei gratia. et Pataviensis Seccoviensis Ecclesiarum Episcopi Universis Christi fidelibus ad quos presens scriptum pervenerit, salutem in domino, Quoniam sancti spiritus gratia et inmensa clemencia salvatoris, ut lucri faciat genus humanum, ad sui cognicionem, corda fidelium excitat et illustrat, gratiarum actiones, et si non quas tenemur cum creatura non habeat quid pro meritis respondeat creatori saltim quas possumus ipsi, cum debita reverencia referre tenemur qui excellentis ac magnifice principis domine Elyzabeth, Ducisse Austrie, et Styrie. domine Carniole, Marchie ac Portus naonis, inter alia pietatis opera sui amoris igne accendit animum, quod ob reverentiam gloriosi ac preciosi corporis et sanguinis domini nostri ihesu christi pro salute sua excellentis ac manifici principis domini Alberti, Ducis Austrie et Styrie mariti sui et heredum suorum in Capitulo Neumburgensis Ecclesie quoddam altare de novo construxit, quod affectum et devocionem quam ad dictam Ecclesiam retinet perpetuo representet. In quo singulis diebus missa, In quinta vero feria in memoriam diei Cene in qua Christus tradebatur. officium de Corpore et Sanguine domini nostri ihesu christi per sedem apostolicam specialiter institutum per Canonicum dicte Ecclesie sollempniter celebretur, et qui hanc missam celebrare neglexerit, tamquam pro gravi culpa, ad arbitrium Prepositi durius puniatur. Quicunque autem Canonicorum ibi missam celebraverit illo die, in mensa domini Prepositi erit honestius et lautius aliis procurandus. Si vero Prepositus absens fuerit vel eciam presens, et ille qui celebravit in mensa Prepositi, comedere noluerit vel nequiverit occupatus tunc salva sibi ordinaria prebenda unum bonum ferculum de Coquina Prepositi, et media prebenda boni vini de Cellario Prepositi in mane et tantumdem in vesperis ministretur. In anniversario vero dedicationis dicti altaris qui erit in Octavis Pasche, unicuique Canonicorum mensura boni vini et una simula panis pro sollempnitate officii dominus Prepositus providebit. Ipsum vero diem festivitatis feria quinta post Octavas Pentecosten. cum debita sollempnitate officii peragere tenebuntur. Anniversarium quoque depositionis domine Ducisse domini

Ducis et heredum suorum cum Missa et aliis piis exeguiarum operibus singulis annis Prepositus et Canonici peragent et servabunt ut autem super divine retributionis premium aliquid commodi temporalis ad comparanda predictarum onera expensarum Prepositus et Conventus consequi dinoscantur. supradicta domina Ducissa, Honorabili viro domino Paboni Preposito dicte Ecclesie. Octoginta. libras. denariorum Wiennensium tradidit pro inmobilibus possessionibus de scitu et consilio domine Ducisse, Neumburgensi Ecclesie comparandis quarum fructus ad luminaria eiusdem altaris et alios usus dicte Ecclesie iuxta ordiniationem prepositi convertentur, Et ut predicta ordinatio perpetua gaudeat firmitate, et ipsius domine Ducisse pia devocio salubriter compleatur. Ad omnia predicta Prepositus ad manus nostras et Conventus fide data vice et nomine sacramenti ad manus Prepositi se sollempniter obligarunt, pro maiori soliditate ad dicientes, quod Prepositus quicunque pro tempore fuerit quando confirmationem electionis sue a domino Episcopo receperit ipsi Episcopo et Canonici cum eidem Preposito obedienciam fecerint, ipsi Preposito fide data vice sacramenti prommittet predicta omnia et singula se inviolabiliter servaturos. Item Prepositus et Canonici communiter adiecerunt quod predia que per supradictas Octoginta libras fuerint comperata in nullo casu, nulloque eventu obligari, vel alicuius alienationis titulo distrahi debeant in futurum, alioquin ipse Prepositus penam dilapidationis incurrat, et ipsi Canonici ipso facto ab ingressu Ecclesie sint suspensi, donec alienationem huiusmodi revocaverint per effectum. Hanc igitur ordinationem deo gratam humane saluti proficuam approbantes presentes litteras appensione Sigillorum nostrorum necnon domini Alberti Jllustris Ducis Austrie et Styrie. domine Elyzabeth prelibate Ducisse. Austrie et Styrie. domini Abbatis sancte Chrucis. necnon Prepositi et Capituli Neumburgensis Ecclesie fecimus communiri. Et ut ipsius domine Ducisse, ac omnium Christi fidelium, qui ad Missam dicti Altaris devote concurrerint sincera devocio augeatur de peccatis confessis et contritis. Nos Wernhardus Pataviensis Episcopus viginti et Liupoldus Seccoviensis Episcopus totidem dierum indulgentias de penitencia iniuncta eisdem diebus singilis misericorditer in domino relaxamus. Salva indulgencia domini Pape. nostra, et aliorum Episcoporum quas ratas habemus, que in anniversario dedicationis et ipso die festi confluentibus ibidem pro devocione fuerint elargita. Actum et Datum Neumburge. Anno domini Millesimo Ducentesimo. Octogesimo. Octavo. In die Palmarum.

- 1)
  WErnhardas et Liupoldus dei gratia. Pataviensis et
  Seccoviensis Ecclesiarum Episcopi Universis Christi fidelibus
  ad quos presens scriptum pervenerit, salutem in domino,
  Quoniam sancti spiritus gratia et
- 2) inmensa clemencia salvatoris, ut lucri faciat genus humanum, ad sui cognicionem, corda fidelium excitat et illustrat, gratiarum actiones, et si non quas tenemur cum creatura non habeat quid pro meritis re-
- 3) spondeat creatori saltim quas possumus ipsi, cum debita reverencia referre tenemur qui excellentis ac magnifice principis domine Elyzabeth, Ducisse Austrie, et Styrie. domine Carniole, Marchie ac Portus naonis, inter

- 4)
  alia pietatis opera sui amoris igne accendit animum, quod ob
  reverentiam gloriosi ac preciosi corporis et sanguinis domini
  nostri ihesu christi pro salute sua excellentis ac manifici
  principis domini Alberti, Ducis Austrie et Styrie ma-
- riti sui et heredum suorum in Capitulo Neumburgensis Ecclesie quoddam altare de novo construxit, quod affectum et devocionem quam ad dictam Ecclesiam retinet perpetuo representet. In quo singulis diebus missa, In quinta
- officium de Corpore et Sanguine domini nostri ihesu christi per sedem apostolicam specialiter institutum per Canonicum dicte Ecclesie sollempniter celebretur, et qui hanc missam celebrare
- 7)
  neglexerit, tamquam pro gravi culpa, ad arbitrium Prepositi
  durius puniatur. Quicunque autem Canonicorum ibi missam
  celebraverit illo die, in mensa domini Prepositi erit honestius et
  lautius aliis procurandus. Si vero Prepositus absens
- 8)
  fuerit vel eciam presens, et ille qui celebravit in mensa
  Prepositi, comedere noluerit vel nequiverit occupatus tunc salva
  sibi ordinaria prebenda unum bonum ferculum de Coquina
  Prepositi, et media prebenda boni vini de Cellario Prepositi in
- 9) mane et tantumdem in vesperis ministretur. In anniversario vero dedicationis dicti altaris qui erit in Octavis Pasche, unicuique Canonicorum mensura boni vini et una simula panis pro sollempnitate officii dominus Prepositus providebit.

10)

Ipsum vero diem festivitatis feria quinta post Octavas Pentecosten. cum debita sollempnitate officii peragere tenebuntur. Anniversarium quoque depositionis domine Ducisse domini Ducis et heredum suorum cum Missa et aliis piis exequiarum operibus

- 11) singulis annis Prepositus et Canonici peragent et servabunt ut autem super divine retributionis premium aliquid commodi temporalis ad comparanda predictarum onera expensarum Prepositus et Conventus consequi dinoscantur. supradicta domina
- 12)
  Ducissa, Honorabili viro domino Paboni Preposito dicte Ecclesie. Octoginta. libras. denariorum Wiennensium tradidit pro inmobilibus possessionibus de scitu et consilio domine Ducisse, Neumburgensi Ecclesie comparandis quarum fructus ad lu-
- minaria eiusdem altaris et alios usus dicte Ecclesie iuxta ordiniationem prepositi convertentur, Et ut predicta ordinatio perpetua gaudeat firmitate, et ipsius domine Ducisse pia devocio salubriter compleatur. Ad omnia predicta Prepositus ad
- manus nostras et Conventus fide data vice et nomine sacramenti ad manus Prepositi se sollempniter obligarunt, pro maiori soliditate ad dicientes, quod Prepositus quicunque pro tempore fuerit quando confirmationem electionis sue a domino Episcopo receperit ipsi
- 15)
  Episcopo et Canonici cum eidem Preposito obedienciam fecerint, ipsi Preposito fide data vice sacramenti prommittet predicta omnia et singula se inviolabiliter servaturos. Item Prepositus et Canonici communiter adiecerunt quod pre-

- dia que per supradictas Octoginta libras fuerint comperata in nullo casu, nulloque eventu obligari, vel alicuius alienationis titulo distrahi debeant in futurum, alioquin ipse Prepositus penam dilapidationis incurrat, et ipsi Cano-
- 17)
  nici ipso facto ab ingressu Ecclesie sint suspensi, donec alienationem huiusmodi revocaverint per effectum. Hanc igitur ordinationem deo gratam humane saluti proficuam approbantes presentes litteras appensione Sigillorum nostrorum
- 18)
  necnon domini Alberti Jllustris Ducis Austrie et Styrie. domine
  Elyzabeth prelibate Ducisse. Austrie et Styrie. domini Abbatis
  sancte Chrucis. necnon Prepositi et Capituli Neumburgensis
  Ecclesie fecimus communiri. Et ut ipsius do-
- 19)
  mine Ducisse, ac omnium Christi fidelium, qui ad Missam dicti
  Altaris devote concurrerint sincera devocio augeatur de
  peccatis confessis et contritis. Nos Wernhardus Pataviensis
  Episcopus viginti et Liupoldus
- 20)
  Seccoviensis Episcopus totidem dierum indulgentias de penitencia iniuncta eisdem diebus singilis misericorditer in domino relaxamus. Salva indulgencia domini Pape. nostra, et aliorum Episcoporum quas ratas habemus, que in
- anniversario dedicationis et ipso die festi confluentibus ibidem pro devocione fuerint elargita. Actum et Datum Neumburge. Anno domini Millesimo Ducentesimo. Octogesimo. Octavo. In die Palmarum.